

Datum: 14.10.2013

Čebelarstva zveza Slovenije
Brdo 8
1225 Lukovica
natasa.lilek@czs.si

ZADEVA: Prijava na natečaj Čebelam prijazne občine v letu 2013

Na podlagi akcije Ohranimo čebele, ki jo razpisujeta Čebelarstva zveza Slovenije in Javna svetovalna služba v čebelarstvu, in preko katere ozaveščata javnost o pomenu čebele za naše okolje in življenje, se Občina Grosuplje prijavlja na natečaj ČEBELAM PRIJAZNE OBČINE.

Na območju Občine Grosuplje se trenutno čebelarji vključujejo v dve društvi in sicer ČD Grosuplje in ČD Carnica Grosuplje. Občina podpira delovanje obeh društev s proračunskimi sredstvi preko javnih razpisov, društvi pa z občino sodelujeta tudi v različnih drugih aktivnostih kot so prireditve, sejmi, dobrodelne akcije, promocijski dnevi, idr. Društvi sodelujeta tudi na čebelarstvenih sejmih in različnih dogodkih v drugih občinah. Že nekaj let poteka v Grosupljem tradicionalna prireditev Grosuplje v jeseni, na kateri sodelujejo društva s predstavitvijo izdelkov društva in posameznikov v društvih in svoje dejavnosti ter tudi na ta način osveščajo javnost o pomenu delovanja društva. Vsako leto na navedeni prireditvi sodelujeta tudi obe naši čebelarstveni društvi ter tudi na ta način opozarjata javnost na pomen čebel in čebelarstva in tudi tako pridobivata nove člane.

V nadaljevanju vam posredujemo odgovore na anketna vprašanja natečaja Čebelam prijazne občine, s katerimi se Občina Grosuplje prijavlja na navedeni natečaj. Odgovore na vprašanja sta prispevali obe lokalni čebelarstveni društvi.

1) Koliko odstotkov javnih površin imate zasejanih z medovitimi rastlinami? Naštejte katere in priložite fotografije.

Na območju občine na javne površine kot so cestni otoki in parki na mesta, predvidena zasajanje sezonskih rastlin, sadimo cvetoče rastline. V centru naselja Grosuplje imamo starejši drevored lipovih dreves. V sklopu urejanja pešpoti Grosuplje - Cikava smo v letu 2011 zasadili drevored preko 20-ih lipovih dreves, preko 24 lipovih dreves pa je že pred leti zasadilo Turistično društvo Sela pri Šmarju v okviru ureditve drevoreda Sela – Bičje. Tako kot v preteklem letu je občina tudi letos v centru po velikosti in številu prebivalcev drugega največjega naselja v občini občinsko zemljišče – njivo v izmeri cca 30 ar zasejali s sončnicami in bučami.

Čebelarstvo društvo Carnica Grosuplje že več let ob dnevu Zemlje v aprilu zasadi lipova drevesa na javne površine pred šolskimi objekti. S to akcijo je svoje lipovo drevo dobilo že kar nekaj šolskih objektov v občini.

Čebelarstvo društvo Grosuplje je v preteklih letih zasadilo preko 500 sadik lip, pred tem pa tudi trajnice nedotike in sadike gorskega javora predvsem v okolico čebelarstvenega doma na Spodnjem Blatu pri Grosupljem. Navedeno društvo je v okviru akcije spodbujanja setve medovitih rastlin, posameznim kmetijskim gospodarstvom ponudilo tudi semena ajde kot strniščnega posevka.

Glede na to, da so površine, zasajene z medovitimi rastlinami, razdrobljene in po površini majhne, velik del medovitih rastlin v občini pa trenutno predstavljajo lipova drevesa, je zelo težko opredeliti površino javnih površin, zasajenih z medovitimi rastlinami. Zemljišča, na katerih rastejo medovite rastline pa so tudi v zasebni lasti. Na območju občine je namreč kar nekaj kmetijskih

gospodarstev, ki površine zasejejo z oljno ogrščico, kot strniščni posevek pa se zaradi ugodnega vpliva na samo rastišče in medovitosti čedalje večkrat pojavlja ajda, ki je pred nekaj leti na območju občine praktično ni bilo več moč videti.

V preteklem letu sta občina in država zavarovali območje Radenskega polja kot Krajinski park Radensko polje, katerega skupna površina predstavlja cca 4 km². Krajinski park s svojo bogato naravno dediščino in pestrostjo živalskih, predvsem pa rastlinskih vrst predstavlja veliko pašno območje za čebele. Na širšem območju parka je postavljenih kar nekaj čebelnjakov, vsako leto pa pripeljejo na to območje tudi mobilne čebelnjake. Prilagamo slike cvetočih rastlin z Radenskega polja.

Zaradi velikega pomena, ki ga ima čebela za okolje in življenje, si bo občina tudi v bodoče prizadevala v skladu s svojimi pristojnostmi in resursi čimbolj prispevati k ohranjanju in varstvu narave, da bo ta čebelam, njihovemu ohranjanju in delovanju čimbolj ugodna.

2) Ali vaša občina spodbuja čebelarški turizem? Koliko ponudnikov čebelarskega turizma iz vaše občine je certificiranih v okviru ČZS in kako jih spodbujate?

Čebelarstvo Grosuplje se je v preteklem letu vključilo v ponudbo Dolenjske čebelarske turistične poti v okviru dolenjske čebelarske zveze regijske zveze Petra Pavla Glavarja s sedežem v Trebnjem. Del navedene učne poti potekal po območju Občine Grosuplje z začetkom v naselju Šmarje-Sap z ogledom Muzeja čebelarske kulturne dediščine (Čebelarstvo Koželj). Sledi ogled Košakove hiše v Grosupljem, veleposestnika in velečebelarja v obdobju do 2. svet. vojne, ogled gradu Praproče, čebelarskega doma Grosuplje s teriško jamo in čebelnjakov Kovačič na Radenskem polju. Pot se nadaljuje v sosednjo občino, ponudba dolenjske čebelarske poti pa je vključena v ponudbo Turistične agencije Interflash turizem d.o.o. s sedežem v Trebnjem. Z navedeno učno potjo se bo še dodatno okrepilo sodelovanje čebelarskih in drugih društev v občini in izven njenih meja in tudi na ta način pripomoglo k osveščanju javnosti in širjenju pomena čebele in čebelarstva za ljudi, njihovo zdravje in naravo.

V preteklem letu je bila v naselju Šmarje-Sap pri članu Čebelarskega društva Grosuplje g. Antonu Koželju odprta zbirka slovenske čebelarske dediščine, ki je odprta tudi za širšo javnost in predstavljena na spletu.

V okviru ČZS z območja občine sicer ni certificiranih ponudnikov čebelarskega turizma, kljub navedenemu pa Čebelarstvo Grosuplje vsako leto gosti več čebelarskih društev iz Slovenije in sosednje Avstrije. V okviru srečanj potekajo medsebojne izmenjave idej, obiski dogodkov in zanimivosti s področja čebelarstva ter ogledi različnih čebelnjakov, čebelarskega muzeja v čebelarskem domu in pri zasebnem zbiratelju ter ogled teriške jame, ki jo obnavlja in vzdržuje Čebelarstvo Grosuplje. V prostorih Čebelarskega doma Grosuplje člani društva zbirajo eksponate čebelarske opreme in različne dodatke za čebelarjenje. Urejanje in zbiranje razstavnih eksponatov je preko javnega razpisa sofinancirala tudi Občina Grosuplje. Pri čebelarskem domu ima društvo društveni čebelnjak s poslikanimi panjskimi končnicami, ki ga je društvu podaril član društva, ki je živel v tujini. Namenjen je predstavitvam, demonstracijam in učenju na področju čebelarstva.

Član Čebelarskega društva Carnica Grosuplje ima na kmeljskem gospodarstvu registrirano turistično dejavnost, v okviru katere poleg prenočišč nudi ogled kmetije in čebelarske dejavnosti. Ponudba turistične kmetije in čebelarske dejavnosti je predstavljena tudi na spletu.

Občina v sklopu proračunskih sredstev sofinancira delovanje in projekte čebelarskih društev. Med projekti društev pa so tudi takšni, ki se posredno ali neposredno navezujejo na čebelarski turizem in čebelarstvo kulturno dediščino.

Posamezni člani čebelarskih društev se ukvarjajo tudi s čebelarskim turizmom. Ti po različnih krajih po Sloveniji in v okviru različnih prireditev razstavljajo in prikazujejo različne čebelje in čebelarske izdelke, sodobno opremo in pripomočke, ki jih potrebujejo za pripravo končnih izdelkov in predstavljajo opremo, ki je v zgodovini služila dejavnosti čebelarstva.

3) Kakšne vsebine povezane s čebelarstvom vaša občina ponuja ob obisku turističnih skupin?

Občina v sodelovanju s Čebelarskim društvom Grosuplje v svojo turistično ponudbo vključuje možnost ogleda čebelarske kulturne dediščine v muzeju pri g. Koželju v Šmarju in ogled čebelarskega doma z etnološko zbirko razstavljenih eksponatov, teriško jamo in učnega čebelnjaka na Sp. Blatu. Za ogled posameznih turističnih točk ima občina usposobljene lokalne

turistične vodiče, v primeru zainteresiranosti za ogled na področju čebelarstva pa povabi k sodelovanju predstavnika čebelarskega društva.

4) Ali objavljate razpise za pridobivanje sredstev za pomoč pri delovanju čebelarskega društva? Priložite povezavo na dokumentacijo razpisa!

Občina Grosuplje vsako leto, že več kot 15 let, v proračunu na področju kmetijstva namenja sredstva za razvoj čebelarstva. Do navedenih sredstev so upravičena društva na področju kmetijstva, med temi tudi čebelarska, ki se na podlagi javnega razpisa prijavijo s svojimi projekti oz. programi. Sredstva se namenjajo izvajanju različnih ekskurzij, izobraževanj in predavanj s področja čebelarstva, urejanju čebelarskih zbirk in skrbi za kulturno dediščino s področja čebelarstva ter sofinanciranju drugih dejavnosti in aktivnosti, ki jih izvajata čebelarski društvi z območja občine.

Na podlagi javnega razpisa na področju kmetijstva pa so do sredstev upravičeni tudi čebelarji, ki svojo dejavnost opravljajo kot dopolnilno dejavnost na kmetijskih gospodarstvih. Slednji lahko pridobijo proračunska sredstva tudi za naložbe v prostore in čebelarske objekte ter drugo čebelarsko opremo.

Javni razpisi občine in razpisna dokumentacija za leti 2012 in 2013 se nahajata na spletnem naslovu: <http://www.grosuplje.si/razpis-za-kmetijstvo.html> in

<http://www.grosuplje.si/kmetijstvo2013.html>.

5) Ali v vaši občini na šolah sodelujejo čebelarski krožki? Ali kako medsebojno sodelujete?

V zadnjih nekaj letih je zaznaven vpad zanimanja za čebelarstvo med osnovnošolci, zato v nobeni od osnovnih šol oz. njihovih podružnic trenutno ne izvajajo čebelarskega krožka. V preteklosti pa sta obe aktivni društvi izvajali čebelarske krožke kot interesno dejavnost (v centralni osnovni šoli v Grosupljem, podružnični šoli v Šmarju-Sap in celo po šolah v sosednjih občinah). V preteklosti je ČD Grosuplje postavilo v okviru izvajanja interesne dejavnosti učni čebeljak pri OŠ Louis Adamič v Grosupljem, ki ga je v preteklem letu prestavilo na drugo lokacijo in ga namerava v prihodnjem letu tudi obnoviti.

ČD Carnica Grosuplje se je že večkrat aktivno vključilo in sodelovalo z lokalnimi šolami pri izvedbi naravoslovnih dni s predstavitvijo življenja čebel, njihovega dela in pomena, otroci pa so se seznanili tudi z različnimi vrstami medu, drugih čebeljih pridelkov in čebelarskih izdelkov, lahko pa so si tudi sami izdelali svečke iz čebeljega voska. Navedeno društvo vsako leto 22. aprila, na Dan Zemlje, v okviru projektne naloge posadi lipovo drevo pred katero od šol in v vseh letih potekanja navedene akcije je že kar nekaj šol v občini dobilo svoje lipovo drevo. Ob navedenem dogodku se otroci tudi poučijo o pomenu čebel in njihovem delovanju in pridelkih.

OŠ Louis Adamič Grosuplje že nekaj let organizira v mesecu juniju Eko dan z eko tržnico, na kateri učenci predstavijo izdelke iz odpadnih in recikliranih materialov, se seznanijo z ekološkim kmetovanjem in ekološkim pridobivanjem hrane, predstavijo pa se tudi lokalni ponudniki ekoloških izdelkov in živil. Vsako leto se na tržnici predstavita tudi čebelarski društvi s svojim delovanjem, čebeljimi pridelki in izdelki članov društva.

Čebelarsko društvo Carnica se vsako leto vključi tudi v vseslovenski projekt ČZS in MKO Čebelji zajtrk v vrtce in šole. Ob tem dogodku društvo podari med vrtcem in šolam ter s svojo prisotnostjo popestrijo otroško doživetje. Vsako leto je na tem dogodku prisotno tudi vodstvo občine. Društvo se tudi vsako leto odzove povabilom iz vrtcev in šol, kjer potekajo naravoslovnih dnevi na temo čebelarstva oz. društvo samo pripravi naravoslovnih dan o čebelah in čebelarstvu. V okviru naravoslovnega dneva poteka predavanje, ogled filma in delavnice izdelovanja svečk, peka medenjakov in slikanje panjskih končnic.

Tako društva ob pomoči občine na različne načine osveščajo otoke in širšo javnost o pomenu čebel in čebelarske dejavnosti na zdravje in življenje ljudi, njihovo vlogo pri varstvu in ohranjanju narave in na različne načine vzpodbujajo interes in skrbijo za vzgojo čebelarskega podmladka.

6) Ali sodelujete z lokalnim čebelarskim društvom? Na kakšen način?

Občina Grosuplje v proračunu zagotavlja sredstva, ki jih posamezna društva, med njimi tudi čebelarski, pridobijo na podlagi vloge na javni razpis. Sredstva so namenjena kritju dela stroškov delovanja društev in izvajanja posameznih programov in projektov, ki jih imajo društva v tekočem letu. Sofinanciranje društev poteka na navedeni način že vrsto let.

Poleg navedenega pa občina obe čebelarski društvi večkrat letno ob različnih priložnostih povabi k sodelovanju pri pripravi ali organizaciji prireditvev in občinskih dogodkov, ali k sodelovanju na prireditvah ali sejnih, da s svojimi predstavitvami in izdelki popestrita prireditveno dogajanje. Obe društvi se na povabilo redno odzoveta in večkrat zastopata Občino Grosuplje tudi na različnih prireditvah in sejemskih dogodkih v sosednjih občinah.

Že vrsto let so med protokolarnimi in novoletnimi darili občine tudi pridelki in izdelki s področja čebelarstva. To so predvsem različne vrste medu, medice in medenega žganja, ki so pridelki in izdelki naših lokalnih čebelarjev.

7) Koliko člankov na temo čebelarstva ste v lanskem letu objavili v vašem lokalnem glasilu (priložite PDF)?

Za objavo člankov o dogodkih na področju čebelarstva v lokalnem glasilu poskrbijo člani obeh društev z vabili, obvestili, krajšimi povzetki različnih aktivnosti društev. Ob večjih dogodkih pa društva v občinskem glasilu objavijo obširnejše članke oz. prispevke (ob 100-letnici ČD Grosuplje, otvoritvi stalne čebelarke razstave oz. muzeja pri Koželjevih v Šmarju –Sap, dnevu odprtih vrat ČD Grosuplje in drugih odmevnejših dogodkih društev). Čebelarški društvi sta prisotni tudi na različnih prireditvah kot razstavljalci in ponudniki izdelkov, zato sta društvi in samo čebelarstvo večkrat omenjeno tudi v drugih prispevkih v občinskem glasilu. Prireditve in drugih dogodkov v občini se udeleži tudi urednik lokalnega glasila, ki še s svojim prispevkom opozori na delo društev, nekateri dogodki pa so objavljeni tudi na spletni strani občine (Tradicionalni slovenski zajtrk, Otvoritev čebelarkega muzeja, Dan odprtih vrat ČD Grosuplje,...). Povezave na občinska glasila v letih 2012 in 2013 so navedene v prilogi te vloge.

8) Ali vaša občina spodbuja čebelarje začetnike in ali jim namenja kakšno pomoč?

Občina čebelarjem začetnikom trenutno ne nudi neposredne pomoči za izvajanje njihove dejavnosti oz. nima proračunskih sredstev, ki bi bila namenjena izključno čebelarjem začetnikom. Čebelarji začetniki se vključujejo v čebelarstva društva, katerih delovanje in izvedba posameznih programov se sofinancira tudi iz proračunskih sredstev občine na podlagi razpisov. Občinska sredstva se tako posredno namenjajo tudi čebelarjem začetnikom, v kolikor je kakršnakoli pomoč začetnikom opredeljena tudi v programu društva. V kolikor se čebelarstva dejavnost izvaja na kmetijskem gospodarstvu, lahko na občinski razpis na področju kmetijstva kandidirajo tudi čebelarji začetniki, če ti opravljajo čebelarstvo kot dopolnilno dejavnost na kmetijskem gospodarstvu. Vendar pa v obdobju, ko občina razpisuje dodelitev sredstev na področju kmetijstva, za tovrstna sredstva še ni kandidiral čebelar začetnik.

9) Se v vaši občini na področju ohranjanja čebel in okolja ukvarjate še s kakšno aktivnostjo, ki je niste izpostavili v zgoraj naštetih vprašanjih?

Odgovori na zgornja vprašanja povzemajo aktivnosti občine na področju ohranjanja in razvoja čebel in čebelarstva. V bodoče si bo občina še bolj prizadevala in aktivno sodelovala z društvi in posamezniki na področju čebelarstva pri uresničevanju njihovih programov, pri delu z mladimi, izobraževalnih aktivnostih, pri nujenju pomoči čebelarjem začetnikom,... Še naprej bomo ob različnih dogodkih vabili društva in posameznike čebelarje k sodelovanju, v različnih medijih informirali javnost o sodelovanju društev in čebelarjev v projektih ter ob pomoči čebelarških društev ozaveščali širšo javnost o pomenu čebel in čebeljih pridelkov na zdravje in obstoj človeka in človeštva. Pri zasajanju javnih površin (parkov in zelenic) bomo upoštevali medovitost rastlin.

V odgovorih na predhodna vprašanja smo navedli številne aktivnosti, ki jih občina in čebelarški društvi izvajajo z namenom ohranjanja čebel in čebelarstva ter osveščanja javnosti o pomenu čebelarstva za naravo in življenje ljudi. Kljub temu pa smo prepričani, da je še obsežen nabor takšnih aktivnosti ali dejanj, ki jih posamezni člani društev z namenom vzpodbujanja in ohranjanja čebelarstva vsakodnevno opravljajo, niso pa nikjer omenjena ali zapisana, pa vendar za čebele in čebelarstvo pomembna.

Občina si bo tudi v prihodnje prizadevala za čim boljše sodelovanje z društvi in njihovo podporo, skupaj bomo še naprej iskali poti in optimalne rešitve za ohranitev čebel, čebelarstva, ohranjanje narave, osveščanje širše javnosti in vzgojo čebelarkega podmladka.

10) Kontaktna oseba občine za dotični razpis (ime in priimek ter elektronski naslov)

Martina Cingerle, e-naslov: martina.cingerle@grosuplje.si

Pripravila:

Martina Cingerle, univ. dipl. ing. zoot.

V sodelovanju s

ČD Grosuplje, predsednik Janez Žnidaršič in

ČD Carnica Grosuplje, predsednik Franc Škufca

**OBČINA GROSUPLJE
ŽUPAN**

Dr. Peter Verlič

Po pooblastilu župana,
št. 021 - 1/10 z dne 27.07.2012
Dušan Hočevar, spec. javne uprave
Direktor občinske uprave

OBJAVLJENI ČLANKI - ČEBELARSTVO 2012 IN 2013
(lokalni časopis Grosupeljski odmevi)

Čas za ustvarjalnost v Šmarju - Sapu

Grosupeljski odmevi, maj – junij 2012, str. 21; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/grosupeljski_odmevi-maj_junij_2012-1

Otvoritev razstave čebelarške kulturne dediščine

Grosupeljski odmevi, november 2012, str. 35; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/odmevi_november_2012

Grosuplje v jeseni

Grosupeljski odmevi, november 2012, str. 6; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/odmevi_november_2012

Velikonočni sejem pod Boštanjem

Grosupeljski odmevi, april 2013, str. 35; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/grosupeljski_odmevi_april_2013

Predstavitev čebelarstva Koželj in dolenske zibelke slovenskega čebelarstva

Grosupeljski odmevi, maj 2013, str. 17; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/grosupeljski_odmevi_maj_2013

ČD Grosuplje v sodelovanju s ČZS, JSSŠ vabi na Dan odprtih vrat slovenskih čebelarških društev

Grosupeljski odmevi, maj 2013, str. 18; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/grosupeljski_odmevi_maj_2013

Čas za ustvarjanje

Grosupeljski odmevi, junij 2013, str. 39; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/grosupeljski_odmevi_junij_2013

Na Dnevu odprtih vrat Čebelarškega društva Grosuplje

Grosupeljski odmevi, julij 2013, str. 44; dostopno na:

http://issuu.com/grosuplje/docs/grosupeljski_odmevi_julij_2013

SPLETNA STRAN OBČINE GROSUPLJE www.grosuplje.si

Čas za ustvarjanje 2012

Dostopno na: <http://www.grosuplje.si/prireditve-as-za-ustvarjanje.html>

Grosuplje v jeseni 2012

Dostopno na: <http://www.grosuplje.si/grosuplje-v-jeseni-2012.html>

Otvoritev razstave čebelarške kulturne dediščine

Dostopno na: <http://www.grosuplje.si/otvoritev-razstave-ebelarške-kulturne-dediine.html>

Velikonočni sejem pod Boštanjem

Dostopno na: <http://www.grosuplje.si/velikononi-sejem-pod-botanjem.html>

Čas za ustvarjanje 2013

Dostopno na: <http://www.grosuplje.si/cas-za-ustvarjanje.html>

Grosuplje v jeseni 2013

Dostopno na: <http://www.grosuplje.si/grosuplje-v-jeseni-2013.html>